

α — Τί ἔχεις ; ἠρώπησα ; — Τάξις ! τάξις ! ἀνέκραξε, καὶ ἐσωπρίσθη ἐκ νέου.

β — Τί διάβολον ἔχει ; εἶπον κατ' ἐμαυτὸν. Ἐνθυμήθη, τότε, ὅτι ὁ πάππος του Λουκάς, παντοπώλης ὡς ἔζη, ἀφῆκεν ἄρκετὴν περιουσίαν εἰς τὸν υἱὸν του, καὶ ὅτι οὗτος ἀντηρρεύσας μὲ πλούσιον τραπεζίτην κατήντησεν ὑπὲρ πλούτου, τοὺς δὲ θησαυροὺς του ἀφῆκεν εἰς τὸν μόνον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου υἱὸν του· ἀλλὰ τί εἶχεν οὗτος, καὶ ἐφαίνετο μετρῶν τοὺς ἀστέρας ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ ;

γ — Λαδίων ἀνά χειρας ἐσημερίδα ἐνῶ ἐκεῖνος ἠτένιζε θριαμβεύων σωρὸν ἐπιστολῶν, ἀνέγνων μεγαλοφώνως περιέρχους τινὰς περικισπὰς· αὐτὸς δὲ ἤκουε μετὰ πρᾶσυχης, ἰστάμενος πάντοτε πρὸ τοῦ κατόπτρου, καὶ μιμούμενος, ὡς παρετήρησα μετὰ μικρὸν, ὅλας τὰς κινήσεις τῶν βουλευτῶν τὰς ἐμφαινύσας ἔγκρισιν ἢ ἀποδοκιμασίαν. Καὶ ὅσκις μὲν δὲν ἐνέκρινεν ὅ, τι ἀνεγίνωσκα, ἔβηκε καὶ ἐκτύπει τοὺς πόδας, ὅσκις δὲ εὐχαριστεῖτο ἀνέκραγεν·

α — Ακούσατε ! ἀκούσατε !

δ — Μὲ φαίνεται, εἶπον ἐπὶ τέλους αὐτῷ, τόσον ἐντυχολημένος, ὥστε κρίνω ἀναγκάσιον νὰ σὲ ἀποχαίρετίσω. — Καὶ ἀνεχώρησα ἄφεις αὐτὸν πρὸ τοῦ κατόπτρου· ἐνῶ δὲ κατέβαινον τὸν ἤκουσα κρᾶζοντα·

ε — Προτείνω τὸ ἀπαράδεκτον.

ζ — Ἀπαντήσας εἰς τὸ προαύλιον ἀρχαῖον αὐτοῦ ὑπρέτης εἶπον· — Μὲ φαίνεται ὅτι ὁ κύριός σου πάσχει. Ἡ κεφαλὴ του δὲν εἶναι εἰς καλὴν κατάστασιν· ἄλλοτε ἦτον πολλὰ σιωπηλὸς, τῶρα δὲ αἰωνίως ὀμιλεῖ, καὶ αἱ ὀμιλῖαι του εἶναι ἀσυνάρτητοι.

η — Μὴν ἀνησυχεῖτε, ἀπεκρίθη ὁ ὑπρέτης, ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀποτέλεσμα χαρᾶς καὶ ὑπερβολίας. Χθὲς ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κορνοῦάλλης, καὶ ἀμέσως ἤρchiσε νὰ τακτοποιῇ τὰ θρανία, ὡς νὰ ἦτον ἡμέρα συγελεύσεως. Ἐμβαίνει, ἐκβαίνει, προσπαθεῖ νὰ καθήσῃ μὲ χάριν, σηκώνεται καὶ πάλιν κάθηται, κτυπᾷ τὸ ποδάρι, βήχει, μεταβάλλει θέσεις ἔμπροσθεν τοῦ καθρέπτου, φωνάζει· ναι, ὦχι, ἀκούσατε· τάξις ! . . .

θ — Κακὰ συμπτώματα ! ἀνέκραξε.

ι — Καὶ δὲν εἶδετε ὅλα. Σήμερον τὸ πρωῒ, ἔγραψε πενήντα τοῦλάχιστον φορὰς τὸ ὄνομά του διὰ νὰ μάθῃ νὰ τὸ καλλιγραφή. Μετὰ ταῦτα μ' ἐφώναξε, καὶ ὅταν ἦλθα μ' ἔβαλε καὶ ἐκάθησα εἰς μέγα θρανίον. Ἐπειτα περιτυλίξας ἄσπρον χαρτί μὲ τὸ παρουσίασε ψιθυρίζων τινὰς λέξεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἤκουσα μόνον ὑπόμνημα. Τότε μ' ἐπρόσταξε νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὰ χρέη μου. Ἐπειδὴ ὁμοῦ τὸν ἐλυπήθη ἦλθα πάλιν, καὶ ἀνοίξας τὴν θύραν τὸν ἠρώτησα ποῖαν ὥραν ἤθελε νὰ γευθῇ· ὅταν προτείνω, μὲ ἀπεκρίθη, τὸ ἀπαράδεκτον.

κ — Ὡς ἐτρελάθη λοιπόν !

λ — Ἐγὼ αὐτὰ εἶχα ὑποπτευθῇ, ἀπεκρίθη ὑπομειδιάσας πονηρῶς ὁ ὑπρέτης· ἀλλὰ δὲν ἐτρελάθη, ἔγεινε βουλευτής· ὑπῆγεν εἰς τὴν Κορνοῦάλλην, ἠγόρασεν ἐν χωρίον καὶ μαζῇ μ' αὐτὸ τὰς ψή-

φους ὅλων τῶν κατοίκων του (*), καὶ ἐπέστρεψε σκιρτῶν. Αἰ ἐπιστολαὶ τὰς ὁποίας εἶδετε εἰς τὴν τράπεζάν του εἶναι ξέναι, σταλείσαι πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ βάλῃ ἐπάνω τὸ ὄνομά του (**): διὰ τοῦτο ἐγυμνάζετο γράφων τὴν ὑπογραφήν του. Εἰκοσιπέντε φύλλα ἔγγραφοι σήμερον τὸ πρωῒ μὲ τὸ ὄνομά του, κατόπιν τοῦ ὁποίου ἔβαλλε πάντοτε M. B (***)·

ρ — Ἐμίλησα περὶ τῆς τρέλας αὐτοῦ εἰς τὸν ἐπακόμην τοῦ Λόρδου Λικορπόντ, καὶ μὲ εἶπε νὰ μὴ ἀνησυγῶ, διότι δὲν θὰ διαρκέσῃ πολλὰς ἡμέρας. Εἶναι πρᾶγμα τῆς στιγμῆς, μὲ ἀπεκρίθη· ἡ ματαιοδοξία καὶ ἡ χαρὰ τὸν κἄνουν καὶ τὰ χάνει· ὅταν ὁμοῦ ἔλθῃ εἰς τὴν βουλὴν θὰ τὸν ἰδῇς νὰ καθήσῃ σιωπηλὸς ὡς ἰχθὺς ἄφωνος.

σ — Εἶθε νὰ ἦτον ἄφωνος, εἶπα, ἀπὸ σήμερον !

τ — Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἤκουον ἀνωτῆς κλίμακος τὸν κήριον βουλευτὴν καλοῦντα τὸν ὑπρέτην του· ἐνῶ δὲ ἐχώρουν πρὸς τὴν θύραν ἔκραξε· ε — Γιάννη ! τρέξε κατόπιν τοῦ κυρίου ὁ ὁποῖος ἀνεχώρησε τώρα, καὶ ἐρώτησέ τον ἐάν θέλῃ νὰ στείλῃ τὰ γράμματά του ἀνεξόδητος. Καὶ αὖ, Γιάννη· εἰν ἔχῃς νὰ στείλῃς εἰς φίλους σου φέρετέ πᾶν καὶ γράψτε τοὺς νὰ στέλλουν εἰς ἐμὲ τὰς ἀποκρίσεις των ἐπιγράφωντας αὐτάς· οὕτως· Τῷ Κυρίῳ Σίλλυ· Στέφεν M. B, διότι, ὡς ἠξέυρα, τῶρα εἶμαι μέλος τοῦ κοινοβουλίου·

θ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ι — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

κ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

λ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

μ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ν — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ξ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ο — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

π — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ρ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

σ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

τ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

θ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ι — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

κ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

λ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

μ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ν — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ξ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ο — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

π — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

ρ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

σ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

τ — Ὡς μου ! ἀνεφώνησα κλειόμεν· τὴν θύραν, ὅπως οἰμαιόμην ὑπάρχει μεταξύ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Λουκά (***)·

(*) Γνωστὰ εἶναι τὰ rotten boroughs, ἢ boroughs rotten κατὰ τοὺς Γάλλους (σισηπότα χωρία). Τούτων ἡ ἀντιπροσωπεία κατήντησεν πρὸ τινων ἰσῶν, εἰμὴ ὅλων, τοῦλάχιστον τῶν πλείστων.

(**) Τὰ μὲν τῶν Ἀγγλικῶν βουλῶν ἔχουσι τὸ προνόμιον νὰ μὴ πληρύνωσι ταχυδρομικὰ διὰ τὰς ἐπιστολάς των· καταγράμμινοι ὁμοῦ τούτου ἀπαλλοττοῦσι τοῦ φόρου καὶ τὰς τῶν φίλων των.

(***) Ἦτοι Μίλος τῆς Βουλῆς.

(****) Εἰς μὲν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου συνεδρῶσιν οἱ βουλευταί, εἰς δὲ τὴν τοῦ Ἁγίου Λουκά οἱ παρόντες.

ὅπου διατρίβω εἶναι 450 μίλια· ἐγὼ δὲ δὲν εἶχον εἰς τὴν διάθεσίν μου πλέον τῶν δύο ἡμερῶν ὅπως ὑπάγω, ἐπισκεφθῶ αὐτὸν καὶ ἐπιστρέψω ἐντὸς 48 ὥρων. Βεβαίως εἰς τὴν Ἑλλάδα ἤθελε φανῇ ἄπορον πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάγῃ τις εἰς Νεβιάδα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀθήνας ἐντὸς δύο ἡμερῶν· ἀλλ' ἐν Ἀμερικῇ ἔνθα αἱ διαστάσεις ὑπολογίζονται ἀνὰ ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας μιλίων, τὸ τοιοῦτο δὲν φαίνεται ἀσύνηδες. Ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου *Περσία*, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐρῶσιν ἐνταῦθα εἰς Ἀγγλίας πρὸ τινῶν ἐτῶν, ὑπῆρχε καὶ ἐπιβάτης τις ἐκ Φιλαδελφίας. Εὐρισκόμεθα εἰσέτι εἰς ἀπόστασιν 500 περίπου μιλίων ἐκ Νεβόρακου, τούτεστι ἀπὸ Ἀθηνῶν μέχρι τῆς Κριμαίας ὡς ἔγγιστα. Καὶ ὅμως ἡτοίμαζε τὸν ὁδοιπορικόν του σάκκον, καὶ μοὶ ἔλεγεν ὅτι τὴν ἐπιούσαν ἠθέλομεν φθάσει ἐγκαίρως εἰς Νεβόρακον, καὶ θ' ἀνεχώρει ἀμέσως εἰς Φιλαδελφίαν μετὰ τὴν κατὰ τὴν 8 ὥραν τῆς ἐσπέρας ἀναχωροῦσαν ἀτμάμαξιν.

Ἡ ἀπὸ Νεβόρακου μέχρι Νέας Ἀγγλίας ἀπόστασις εἶναι ὡς ἔγγιστα 1600 μιλίων, καὶ ἐν τούτοις ἡ ὁδοιπορία δὲν διαρκεῖ σήμερον πλέον τῶν πέντε καὶ ἡμισείας ἡμερῶν· καὶ ὅταν κατασκευασθῇ ἐντελῶς ὁ σιδηρόδρομος τέσσαρες ἡμέραι θέλουσιν ἀρκεῖ. Οἱ ἐκδότης βιβλίων ἐνταῦθα δημοσιεύοντες νέον τι σύγγραμμα ἀναφέρουσιν εἰς τὰς ἀγγελίας των, ὅτι ἐπὶ τῇ παραλαβῇ τῆς τιμῆς του θέλουσι τὸ στείλει ἀνεξέδως εἰς οἰονδήποτε μέρος τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν ἐντὸς τριῶν χιλιάδων μιλίων.

Ἀνεχώρησα λοιπὸν ἐκ Νεβόρακου ἡμέραν σάββατον, τὴν δωδεκάτην ὥραν τῆς ἡμέρας διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις διέρχεται πλησιέστατα τῆς ὁχθῆς τοῦ διαβρέχοντος τὴν πόλιν ποταμοῦ Χόδσων (Hudson River). Ὁ ποταμὸς οὗτος ἔχων μῆκος 323 μιλίων, καὶ πλευστὸς εἰς 156, διακρίνεται διὰ τὴν ὡραιότητα τῶν ὀχθῶν του, κεκαλυμμένων ἀπὸ οἰκίας, χωρία καὶ ἀγροκήπια, καὶ τὴν ζωηρότητα καὶ κίνησιν ἣν παριστᾷ ἡ θέα του, διασχιζομένου καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ὑπὸ ἀπειραριθμῶν ἀτμοπλοίων καὶ θαλαμηγῶν (Yachts). Ἱστορικῶς ὁ Χόδσων εἶναι ὀνομαστός, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἐπλευσε κατὰ πρῶτον ἀτμόπλοιον ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἀτμοῦ, κατασκευασθὲν ἀπὸ τὸν περικλεῆ Φούλτωνα.

Οἱ σιδηρόδρομοι τῆς Ἀμερικῆς διαφέρουσι τῶν εὐρωπαϊκῶν κατὰ τοῦτο, ὅτι αἱ ἄμαξαι ἀντὶ νὰ διακινῶνται εἰς πρῶτας, δευτέρας καὶ τρίτας θέσεις ὡς ἐν Εὐρώπῃ, δὲν ἔχουσι τοιαύτας διακρίσεις· ἐκάστη δὲ ἄμαξιν ἀντὶ ἑξ' ἔχει ὀγδοήκοντα θέσεις, ὅπου κάθονται ἀναμειχ πάσης τάξεως ἄνθρωποι. Αἱ ἄμαξαι εἶναι ἐπιμήκεις, ἔχουσαι κατὰ πλάτος τέσσαρας θέσεις, δύο ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς. Γερουσιαστικὴ πλῆσιον σκαπανέων, νυῦται πλῆσιον φιλολόγων, χωρικοὶ πλῆσιον πολυτελῶς ἐνδεδυμένων γυναικῶν, πάντες ὁδοιποροῦσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἄμαξιν ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο οὐδ' ὅλως εὐαρεσται τὰς ἀνωτέρας τῆς κοινωνίας τάξεις. Οἱ πλείστοι τῶν Ἀμερικανῶν, ἀ-

ναμασώμενοι αἰωνίως καπνόν, πτύουσιν ἀκχαπαύστας εἰς τὸ ἔδαφος μετὰ τὴν μαχαλητέραν ἀδιαφορίαν ἐνώπιον τῶν δεσποινῶν· ἀπέναντί σου ἕτερος προσπαθὼν νὰ κοιμηθῇ, θέτει ἐλευθέρως τοὺς πόδας του ἐπὶ τῆς καθέδρας σου πλησίον αὐτῆς τῆς φινὸς σου. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ τελευταία αὕτη περίστασις δὲν εἶναι συνήθης, ἀλλὰ συνέβη ποτὲ εἰς ἐμέ· καὶ ὅτε εἶπον εἰς τὸν ἐξαπλωθέντα νὰ περιμαζεύσῃ τοὺς πόδας του, τοὺς ἀπέσυρε μὲν ἀλλὰ βραδέως καὶ μετὰ προφανῇ δυσἀρέσκειαν ὅτι ἐτάραξα τὴν ἀνάπαυσίν του.

Ἡ συνήθης ταχύτης τῶν ἀτμαμαζῶν τῆς Ἀμερικῆς εἶναι περὶ τὰ τριάκοντα πέντε μίλια τὴν ὥραν. Σπανίως προχωροῦσι ταχύτερα. Καὶ ὅμως πολλὰ δυστυχήματα συμβαίνουσι κατ' ἕτος, ἕνεκα τοῦ κατεσκευασμένου τρόπου μεθ' οὗ κατασκευάζουσι τὰς ὁδοὺς, καὶ τῆς ὀλίγης προσοχῆς τὴν ὁποίαν καταβάλλουσι κυρίως εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν γεφυρῶν δι' ὧν διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος. Τὴν ὥραν καθ' ἣν γράφω νέον δυστύχημα συνέβη 150 μίλια μακρὰν τοῦ Νεβόρακου. Εὐλινος γέφυρα ὑπεχώρησεν ὑπὸ τὸ βάρος ἀτμαμαζῆς, καὶ ὅλαι αἱ παρακολουθούσαι κατέπεσαν εἰς τὸ ὑπ' αὐτὴν βάραθρον. Δεκατρεῖς ἐπιβάται ἐφρονεύθησαν.

Ἡ ὁδοιπορία μου ἐν τούτοις ὑπῆρξεν εὐτυχής. Μετὰ πέντε ὥρας ἐρθάσαμεν εἰς Ἀλβανίαν (Albany), ἔδραν τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἐπαρχίας τοῦ Νεβόρακου (State of New York). Ἡ πόλις αὕτη κεῖται 150 μίλια μακρὰν τοῦ Νεβόρακου, καὶ ἔχει πληθυσμὸν 60,000 ψυχῶν. Οὐδὲν ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τὴν διακρίνει, ἐκτὸς τῆς αἰωνίου μετακινήσεως τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἐπαρχίας, τῶν θηρευόντων πολιτικὰς θέσεις· αἱ ὁδοὶ τῆς παριστάνουσιν ἀρκετὴν κίνησιν καὶ ζωηρότητα.

Ἀλλὰ καιρὸν δὲν εἶχομεν νὰ κατατρίψωμεν εἰς μάτην, καὶ μετὰ μίαν ὥραν, τούτεστι τὴν 6 μετὰ μεσημβρίαν, ἀλλάξαντες ἄμαξας ἤλθομεν εἰς τὸν σιδηρόδρομον New York central, ὅστις ἐκτείνεται μέχρι τοῦ καταρράκτου. Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ Albany εἶναι 300 μιλίων. Ὁδοιποροῦμεν ἐν καιρῷ νυκτός, καὶ ἐπειδὴ τὴν ἐπιούσαν ἦτο Κυριακή, ἀνεστέλλομεν τὸν δρόμον εἰς ὅλους τοὺς σταθμούς, ὅπως παραλάβωμεν ἐπιβάτας μεταβαίνοντας συνήθως τὰς ἐορτὰς εἰς τὸ ὁμώνυμον τοῦ καταρράκτου χωρίον. Οὕτω διήλθομεν ἀλλήλοδιαδόχως τὰς πόλεις Σενεκτάτη, Οὐτικα, Ρώμην, Σαρακούσας καὶ Ρότσεστερ.

Ἦτο τότε Σεπτέμβριος. Ἐν Νεβόρακῳ ὁ καιρὸς ἦτο γλυκύς, ἀλλ' ὅσον ἐπροχωροῦμεν πρὸς βορρᾶν ἡ ἀλλαγὴ τῆς ἀτμοσφαιρᾶς καθίστατο ἐκαισθητή, καὶ φθάσαντες εἰς Rochester ἐχάρημεν εὐρόντες λαμπρὸν πῦρ κίον εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ ξενοδοχείου, ἐν ᾧ κατελύσκαμεν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν. Τέλος ἀνεχωρήσαμεν ἐκ νέου, καὶ περὶ τὴν 7 τῆς πρωίας, ἦτοι 19 ὥρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἡμῶν ἐκ Νεβόρακου ἀπεβιβασθήμεν εὐτυχῶς εἰς τὸ χωρίον τοῦ Νιαγάρα, καταλύσαντες εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς ξενοδοχεῖον International Hotel.

Ἐννοεῖται ὅτι ἀμέσως μετέβην ἀπέναντι τοῦ κα-

ταρράκτου. Είναι περίεργον, καὶ παρὰ πάντων δ-
μιολογείται ὅτι ἡ πρώτη αὐτοῦ θέα δὲν ἐμποιεῖ τὴν
ἐντύπωσιν ἐκείνην ἣν προσδοκᾷ ὁ περιηγητὴς μετὰ
τὰ πολλὰ ὅσα ἀνέγνωσε καὶ ἤκουσε περὶ αὐτοῦ.
Μακρόθεν ἀκούεις τὸν κρότον τῶν καταπιπτόντων
υδάτων, καὶ θαυμάζεις μόνον τὴν ζωγραφικὴν αὐ-
τοῦ θέαν, τὰ καταπράσινα τὰ ὕδατα διακοπτό-
μενα ἀπὸ λευκοτάτους ἀρροίς, ὧν ἡ ἀναθυμίασις
σχηματίζει ζωοστατὴν ἱριδα καθ' ὅλας τὰς ὥρας
τοῦ ἔτους, περιλαμβάνουσιν ἐντὸς τῆς καμπύλης
τῆς ὁλόκληρου τὸν καταρράκτην, ὡς ἐάν ὁ ὀρμι-
ουργὸς ἠθέλησε νὰ στεφανώσῃ διὰ τοῦ περικαλλοῦς
τοῦτου στέφανον τὸ μεγαλοπρεπέστερον θέαμα τῆς
φύσεως. Ἀλλ' ὅσον πλησιάζεις τόσον μεγαλύνεται,
ἡ φαντασίᾳ ἀνοψοῦται, καὶ μένει ἀκίνητος καὶ
σιωπηλὸς. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς λίμνης Ἰρι (Erie), τῆς
ὁποίας τὰ ὕδατα χονδρὸν εἰς τὴν λίμνην Ὀνταρίου
σχηματίζουν τὸν καταρράκτην, εἶναι ὑψηλότερα τῆς
ἐπιφανείας τοῦτου κατὰ 60 πόδας. Οὕτω τὰ ὕδατα
πρὶν φθάσωσιν εἰς τὸ χάσμα τοῦ καταρράκτου κα-
ταβαίνει τὴν κατωφερῆ ἐπιφάνειαν μετ' ἀκα-
θέτου ὀρμιῆς, καὶ συντρίβοντα ἐπὶ τοῦ ἀνωμαλοῦ
καὶ κατωφερδοῦς ἐδάφους, σχηματίζουν μυρίους ἐξ-
ελιγμούς καὶ καμπύλας, ἡ θέα τῶν ὁποίων εἶναι ἀ-
νωτέρα πάσης περιγραφῆς.

Ὁ πεταρὸς τοῦ Νιαγάρα ἔχων μῆκος 35 μι-
λίων χωρίζει τὰς ἠνωμένας ἐπαρχίας ἀπὸ τὸν Κανα-
δᾶν, ἀνήκοντα ὡς γνωστὸν εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρε-
τανίαν. Ἐκ τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἐδάφους μεταβαίνει
εἰς τὴν ἀντικρὺ ὀχθὴν τοῦ Καναδᾶ ἐπὶ στερεωτά-
της σιδηρᾶς κρεμαστῆς γέφυρας, ἥς ἡ κατασκευὴ
προξενεῖ τῶντι τιμὴν εἰς τὴν ἀνθρώπινον μεγαλο-
φυλίαν διότι ἔχουσα μῆκος 800 πόδων περι-
λαμβάνει δύο μετρίων ἀποστάσεων ἀπὸ τοῦ καταρρά-
κτου, καὶ καίτοι 250 πόδας ὑπεράνω τοῦ ὕδατος.
Εἶναι δέ, ὡς εἶπον, κορυφαίη, στρογγυλὴ ἐπὶ
τεσσάρων πύργων, δύο ἐν ἐκάστης ὀχθῆς, ἐχόντων
ὕψος τῶν μὲν ἐπὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ 88, τῶν δὲ ἐπὶ
τοῦ Καναδικοῦ 78 πόδων. Ἐν ἐκάστης πλευρᾷ
εἶναι πεζοδρομια διὰ τοὺς πεζοὺς, τὸ μέσον ὠρίσθη
διὰ τὰς ἀμύξας, ὑπεράνω δὲ καταβαίνει ὁ σιδηρό-
δρομος, ἐνόνων τὰς ἐπαρχίας τοῦ Καναδᾶ μετὰ τὰς
Ἀμερικανικὰς.

Ἡ κατασκευὴ τῆς τεραστίης ταύτης γέφυρας ἤρ-
ξατο τὸ 1852 ἔτος, καὶ τὴν 8 Μαρτίου 1855
διήλθεν ἐπ' αὐτῆς κατὰ πρώτην φοράν αὐτομαχῶς
ἡ δεξιὰ δαπάνη ἀνέστη εἰς 3,000 ἑκατομμύρια
δραχμῶν. Τέσσαρες ἀλυσίδες, δέκα δακτύλων πᾶχος
ἔχουσαι, ἐκτείνονται ἀπὸ τῶν δύο πύργων εἰς τὴν
ἀντικρὺ ὀχθὴν, καὶ τοσαύτη εἶναι ἡ δύναμις των,
ὥστε ἐπιλογίζεται, ὅτι βαστάζουσι βάρος 12,440
τόνων.

Διὰ τῆς γέφυρας ταύτης διερχομένους τις εἰσέρ-
χεται εἰς τὸν Καναδᾶν, καὶ προχωρῶν ὀλίγον πρὸς
τὰ ἀνω, βλέπει διὰ μιᾶς ὁλόκληρον τὸν καταρ-
ράκτην. Ἀπὸς δὲ ἐπὶ τοῦ βράχου καθ' οὗ κρη-
μνίζεται, ὑπάρχει νησίδιον τῆς Αἰγῆς ὀνομαζόμενον
(Goats Island), χωρίζον τὸν καταρράκτην εἰς δύο

ἀνίστα μέρη. Τὸ πλατύτερον εἶναι τὸ πρὸς τὸν Κανα-
δᾶν, ἐνθα ἔχει πλάτος 2,000 πόδων, σχηματί-
ζον πέταλον ἵππου, εἶναι δὲ καὶ τὸ ὀρειότερον.
Λέγεται, ὅτι ὁ ὄγκος τῶν ὑδάτων εἰς τὸ χεῖλος ἐγ-
θα κρημνίζεται εἶναι 48 πόδων, ἡ δὲ ὀρυγὴ των
τοιαύτη ὥστε σχηματίζουν μικρὸν θόλον, ὑπὸ τὸν
ὁποῖον εἰσέρχονται τινες τολμηταί, κεκαλυμμένοι
ὑπὸ κρηωτῶν ἐνδυμάτων. Μὴ θέλῃς νὰ φανῶ κα-
τώτερος τινων Ἀμερικανῶν, ἔλαθον ἓνα τῶν Μάυ-
ρων ὁδηγῶν οἵτινες εὐρίσκονται ἐκεῖ ἐπὶ τούτῳ,
καὶ κατέβην ἀπὸ τὸ σύνθημα μέρος 200 πόδας μα-
κρὰν τοῦ καταρράκτου. Στενωτάτος ὀρμιῶσκος ἐ-
σκαμμένος εἰς τὴν ἀπότομον πλευρὰν τοῦ ποταμοῦ
σε φέρει εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ καταρράκτου, καὶ βλέ-
πεις ὅτι ὑπάγεις νὰ τεθῇς ὑπὸ τὸ ὑπὲρ τὴν κεφα-
λήν σου καταπίπτον ὕδωρ ἐξ ὕψους ἑκατὸν ἐξήκον-
τα πόδων. Ἐνόησα τότε τὴν ἀφορσύνῃ μου νὰ ἐκ-
τεθῶ εἰς τοιοῦτον μέγαν κίνδυνον! ἀλλ' ἦτο πλέον
ἀργά. Ὁ ὁδηγός μου με ἠρώτησεν ἐάν ἠθελονόμην
ἐμαυτὸν ἰσχυρὸν νὰ προχωρήσω, καὶ ἐάν εἶχον πε-
ποιθῆσιν εἰς τὰ νεῦρά μου τῷ ἐνευστα δὲ καταρατι-
κῶς. Τότε λαβὼν με ἐκ τῆς χειρὸς ἐπροχώστην
εἰς τὰ πρῶτα, ὑπὸ τὸν θόλον τοῦ ὑπὲρ τὰς κεφα-
λὰς μας ὑδατινοῦ ὄγκου. Ἡ ὁδὸς ἦτο στενὴ καὶ
ὀλισθηροτάτη· ἤρκει ἐν σφαλερὸν βῆμα νὰ με με-
ταφέρῃ εἰς τὴν κωινιότητα. Καὶ ἐν τούτοις τί εἶ-
δον; Τίποτ'· διότι τὸ καταπίπτον ὕδωρ σὲ τυφλό-
νει, ὁ κρότος σὲ κωφάίνει, ἡ φωνὴ δὲν ἀκούεται, καὶ
μόνον αἰσθάνεσαι ὅτι ἤλθες ἰκουςίως εἰς τὸ χεῖλος
τοῦ τάφου, διὰ νὰ καυχῇς μετὰ ταῦτα ὅτι εἶχες
τὸ θάρρος νὰ ὑπάγῃς ὑπὸ τὸν καταρράκτην. Ὁ ὁ-
δηγός τότε μοι ἐνευσεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψω-
μεν. Μετ' ἐγκαρδίου χαρᾶς ἠπαύσθην ἐκ νέου τὸ
σῶς τῆς ἡμέρας, καὶ συνεχάρην ἐμαυτὸν ὅτι εὐρι-
σκόμεν ἐπὶ στερεῷ ἐδάφει, ἔχων ὑπὲρ τὴν κεφα-
λήν μου τὸν οὐράνιον θόλον ἀπὸ τοῦ θόλου τοῦ
ὕδατος.

Ὁ μεταξὺ τῆς γῆσου τῆς Αἰγῆς καὶ τοῦ Ἀμερι-
κανικοῦ ἐδάφους καταρράκτης εἶναι πολὺ μικρότε-
ρος κατὰ τὸ πλάτος (900 πόδας) καὶ τὸν ὄγκον
τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ἔχει ὕψος κατὰ 9 πόδας μεγαλ-
τερον τοῦ πρὸς τὸν Καναδᾶν. Ἑυλίγη γέφυρα ἐνό-
νει τὴν νῆσον μετὰ τὴν στερεάν, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἰσά-
μενος βλέπεις ὑπὸ τοὺς πόδας σου τοὺς ἀπειραριθ-
μοὺς ἐξελιγμοὺς τῶν ἀπὸ τὴν ἀνω λίμνην κατερ-
χόμενων ὑδάτων, ὧν οὐδὲμία ἀνθρώπινος δύναμις
δύναται ν' ἀναγκάσῃ τὴν ὀρμὴν.

Ὀλίγον μακρὰν τοῦ νησιδίου τῆς Αἰγῆς, πρὸς τὸ
μέρος τοῦ Καναδᾶ, ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ τοῦ μα-
γάλου καταρράκτου, ὑπαρχοῦσι σκόπελαί τινες ἐξέ-
χοντες τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος δύο ἢ τρεῖς πό-
δας. Ἐπὶ τῶν σκοπέλων τούτων εἶναι κτισμένος
μικρὸς πύργος, εἰς ὃν μεταβαίνει τις διὰ μικρᾶς
εὐλίτης γέφυρας. Ἐκ τῆς κορυφῆς σου βλέπεις ἀ-
μέσως ὑπὸ τοὺς πόδας σου τὸ σφοδρὸν τοῦ καταρ-
ράκτου χάσμα, καὶ δὲν δύνασαι νὰ διαμείνης ἐκεῖ
ὀλίγας στιγμὰς χωρὶς νὰ καταληφθῇς ὑπὸ σκοτο-
δινάσειος. Τίς οἶδεν ἐάν μίαν ἡμέραν ἡ ὀρμὴ τῶν

ὕδατων δὲν συμπραχούρ, καὶ σκοπέλους καὶ πύργον, ἴσως δὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ εὐρισκόμενους. Ἡ ἀκρίβης αὕτη μοὶ ἐπῆλθεν ὅτε ἀνέβην εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πύργου, τὸν ὅποιον οὐκ ἐγκατέλειπον ὅσον ἐγγύστερα ἠδυνήθην.

Τὸ περιεργότερον τῶν ζήτημάτων μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων εἶναι τὸ νὰ γνωρίσωσι τὸν ὅγκον τοῦ ὕδατος εἰς τὸ γεῖλος ἐνθα κρημνίζεται, καὶ τὸ βάθος τοῦ βαράθρου εἰς τὸ μέρος εἰς ὃ καταπίπτουσι τὰ ὕδατα. Τὸ δεύτερον εἶναι βεβαίως ἀδύνατον,

Ὁ καταρράκτης τοῦ Niagara

Τὸν καταρράκτην δύναται νὰ πλησιάσῃ τις κά-
τωθεν ἐπὶ μικροῦ αἰμοπλοίου ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦτο
ναυπηγηθέντος, ἀλλὰ δὲν βλέπει τίποτε· διότι ὅταν
πλησιάσῃ καλύπτεται ὑπὸ πυκνῆς ἀναθυμιάσεως
τῶν ὑδάτων.

Δίδει οὐδεὶς δύναται νὰ πλησιάσῃ ἐκεῖ· περὶ δὲ τοῦ
πρώτου ἀτελεῖ μόνον ἰδέαν ἔχοντα. Τὸ βεβαίον εἶναι
ὅτι κατὰ τὸ 1829 ἔτος ἐγένετο πείραμα τι, κατε-
θέντος εἰς τὸ ρεῖμα τοῦ ποταμοῦ ἐνός κοτιέρου ἀπὸ
τὴν πόλιν Buffalo, ἵνα καταβῇ τὸν καταρράκτην.

Ἐντὸς τοῦ κοπέρου τούτου ἔθεσαν βούβαλον, ἄρκτον, ἔλαφον καὶ διάφορα ἄλλα ζῶα· τὸ κότερον ἐπλησίωσε τὸν καταρράκτην, δίδῃ τὸ χεῖλος τοῦ χωρὶς νὰ ἐγγίξῃ τὸν πυθμένα, καὶ ἐδυθίσθῃ εἰς τὸ χάσμα. Οὐδὲν ἴχνος τοῦ πλοίου ἢ τῶν ζῶων ἀνευρέθη πώποτε.

Πρότινων ἐτῶν ἰνδὺς τις, διαβαίνων ἐπὶ ἀκατίου τὸν ποταμὸν τοῦ Νιαγάρα, ἄνω τοῦ καταρράκτου ἀπώλεσε τὴν μίαν τῶν κωπῶν. Τὸ ῥεύμα τὸν ἔφερε ταχέως πρὸς τὰ κάτω. Ἰδὼν δὲ τὸν θάνατον ἀφρευκτον, ἐξηπλώθη ἡσυχῶς ἐπὶ τοῦ ἀκατίου τοῦ, ἐφθασεν εἰς τὸ χεῖλος, καὶ τὸ σῶμά του ἀπώλετο μετ' ἡχοῦ· οὐδὲ ἀνευρέθη ποτέ.

Χάρις εἰς τὰς ἀπεύρους εὐκολίας αἵτινες δίδονται εἰς τὸν περιηγητὴν εἶδον ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸν καταρράκτην ὑφ' ὅλῃς αὐτοῦ τὰς ἐπόψεις. Τὸ μέρος ὅθεν καλλίτερον δύναται τις νὰ τὸν θαυμάσῃ, εἶναι τὸ Table Rock, βράχος ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Καναδά, ἐκτεινόμενος ὀριζοντίως ἐπὶ τῆς ἀβύσσου. Τὸ θέαμα ἐνταῦθα ὑπερβαίνει πᾶσαν περιγραφὴν. Ἰδοὺ τί ἔγραφε περὶ τούτου ὁ περιηγητὴς Dickens.

« Ὅτε κατὰ πρῶτον εἶδον τὸν καταρράκτην ἐκ τοῦ Table Rock, καὶ ἤτένισα τὰ διαλαμπρὰ καὶ ταπράσινά του ὕδατα, τότε μόνον κατενόησα τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦ θεάματος. Ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἡ εἰκὼν τοῦ ἐνεχάρηχθῃ εἰς τὴν καρδίαν μου ἀμετάκλητος καὶ ἀνεξάλειπτος, διὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ μέχρις οὗ παύσωσιν οἱ παλμοὶ τῆς.

« Ὡ! πόσον αἱ ἀσχολίαι τοῦ καθημερινοῦ βίου ἀπεμακρύνοντο οὕτως εἰπεῖν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἀξιωματημονεῦτων δέκα ἡμερῶν, ἃς διῆλθον εἰς τὸν γοητευτικὸν τοῦτον τόπον! Ὅποια φωναὶ ὠμίουν ἐκ τῶν βροντῶν τῶντων ὑδάτων! Ὅποια πρόσωπα μαραμένα ἐκ τῆς γῆς με ἠτένιζον ἐκ τοῦ ἀνεξερευνήτου βάθους του!

« Ἡ εἰκὼν τοῦ εἶναι αἰωνίως ζωηρὰ εἰς τὴν φαντασίαν μου· τὰ ὕδατά του ἐξακολουθοῦσι παρὰ ζοντα καὶ σκιρτῶντα νὰ κρημνίζωνται μετὰ βροντώδους πατάγου ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἀβύσσου. Βλέπω ἀκόμη τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἱρίδας καὶ τὸν ἥλιον διαλάμποντα ἐπ' αὐτῶν ὡς ἐπὶ ἀνακλεισμένου χρυσοῦ. Βλέπω ἀκόμη τὸ αἰώνιον πυκνὸν νέφος τὸ ὁποῖον σχηματίζουσιν αἱ ἀναθυμιάσεις του, ὅπερ ἔλαβε τὴν θέσιν του μετὰ τῆς αὐτῆς τρομερᾶς τελετῆς, ὅτε σκότος ἦν ἐπὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ τὸ πρῶτον κύμα φωτὸς ἐχύθη ἐπὶ τοῦ σύμπαντος δι' ἐνὸς μόνον λόγου τοῦ Θεοῦ. »

Περὶ τὴν 4 ὥραν Μ. Μ. τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἀνεχώρησα ἵνα ἐπιστρέψω εἰς Νεοδώρακον. Ὁ καιρὸς ἦτο ὡραῖος καὶ οἱ συνταξιδιώται μου εὐθυμοὶ καὶ ζωηροί. Ἐντὸς τῆς ἀμάξης ὑπῆρχον κάτοικοι ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ὁμοσπονδίας, διακρινόμενοι εὐκόλως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ των. Οἱ πῶν βορείων ἐπαρχιῶν ἔχουσι φήμην ὅτι εἶναι παπαιδευμένοι καὶ θρησκαι εἰς τὸ ἄκρον, συγχρόνως δὲ καὶ ὀξύνους καὶ πανοῦργοι. Οἱ τῶν ἀνατολικῶν, οἱ κατοικοῦντες

τὰς παραλίους πόλεις τοῦ Ἀτλαντικοῦ, εἶναι μᾶλλον πολιτισμένοι καὶ ἔχουσι περισσότεραν πεῖραν τῶν ἐγκοσμίων. Οἱ τῶν δυτικῶν, κατοικοῦντες τὰς μεσογειοὺς ἐπαρχίας, εἶναι εἰσέτι ἡμιπολίτιστοι, ἀλλὰ φιλόπονοι καὶ μετριοφρονες, ἀσχολούμενοι κυρίως εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Οἱ δὲ τῶν μεσημβρινῶν εἶναι ζωηροί, εἰλικρινεῖς καὶ τίμιοι, ἀλλ' ἄγαπῶσιν εἰς τὸ ἄκρον τὰς μονομαχίας, εἰς ἃς συνήθως ὁ εἰς τῶν ἀντιπάλων μένει ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Αἱ μονομαχίαι ἐγίνοντο ἄλλοτε διὰ πιστολίου, ἀλλ' ἤδη ἐφεύρον ὅτι ἡ σφαῖρα εὐρίσκει εὐκολώτερον τὴν καρδίαν τοῦ ἀντιπάλου ἐξερχομένη ἐκ καρδίνης, καὶ κατὰ συνέπειαν προτιμῶσι τὸ τρομερὸν τοῦτο ὄπλον.

Ἐξ τῶν ἀρκτικωτέρων ἐπαρχιῶν τῆς Ὁμοσπονδίας, ἦτοι ἡ Vermont, Rhode Island, Massachusetts, Connecticut, Maine καὶ New Hampshire, θεωροῦνται ὡς αἱ κυρίως παράγουσαι τοὺς Yankee, ἦτοι τὴν γενεὰν ἐκείνην τῶν Ἀμερικανῶν οὔτινες διακρίνονται διὰ τὴν ὀξύνειαν, τὴν πανουργίαν καὶ τοὺς προπετεῖς αὐτῶν τρόπους. Ὅντας εἰς ἄκρον φιλοπράγμονας, συνδέουσιν εὐκόλως σχέσεις μετ' οἰουδήποτε ἔλθωσιν εἰς συνάφειαν, ὅπως ἐκμεταλλεύσωσιν αὐτὸν πρὸς τὸ συμφέρον των.

Εἰς τούτων ἦτο ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἀμαξίης ὅπου καγώ. Πλησίον τοῦ ἐκάθητο κυρία τις σεμνοπρεπῆς καὶ κατάμαυρα ἐνδεδυμένη. Ὁ Yankee προσήλωσεν ἐπ' αὐτῆς βλέμμα ἐταστικόν, καὶ μὴ δυνηθεὶς ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν φυσικὴν του περιέργειαν.

— Εἰσθε βλέπω εἰς πένθος, Κυρία, εἶπε.

— Μάλιστα, Κύριε.

— Διὰ πατέρα, μητέρα, ἀδελφόν, ἀδελφίν. . .

— Ὅχι, Κύριε, ἔχασα τὸν σύζυγόν μου.

— Ἀ! τὸν σύζυγόν σας! καὶ ἀπέθανε βεβαίως ἀπὸ φθίσεως;

— Ὅχι, Κύριε, ἦτο πλοίαρχος καὶ ἐπνίγη.

— Ἀ! πλοίαρχος, καὶ (σκεφθεὶς ὀλίγον) ἐσώσατε τὰ πράγματά του;

— Μάλιστα, Κύριε.

Ὁ διάλογος, ὡς βλέπετε, ἐφθασεν εἰς τὸ τέλος του· ἀλλ' ὁ Yankee δὲν ἦτο τῆς αὐτῆς γνώμης, καὶ στραφεὶς ἐκ νέου πρὸς τὴν κυρίαν.

— Καὶ σκοπεύετε νὰ ξαναὑπανδρευθῆτε; ἠρώτησε.

— Κύριε, εἰσθε πολὺ αὐθάδης, ἀπήντησεν ἡ κυρία, καὶ τῇ ἑστρεψε τὰ ὦτα.

Ἀλλὰ τὸ μάθημα οὐδόλως τῇ ἐχρησίμευσε, διότι χωρὶς διόλου νὰ ταραχθῇ διὰ τὴν ἀποστρεφὴν ἠτένισε τὸν πρὸ αὐτοῦ ἱστάμενον, καὶ πρῶτησε.

— Πόσον ἡγοράσατε αὐτὴν τὴν σκιαδίσκην;

Ἐνεκα τῶν τοιούτων ἡ λέξις Yankee εἶναι σήμερον ταυτόσημος τοῦ πανούργου, καὶ ὁ κάτοικος τῶν νοτιῶν ἐπαρχιῶν ἤθελε τὴν ἐκλάδει ὡς προσβολὴν ἂν ἀπευθύνετο πρὸς αὐτόν. Οἱ Yankee ὅμως, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, εἶναι εἰς ἄκρον εὐλαβεῖς. Τὰς Κυριακὰς ὑπάγουσι τρεῖς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀκροάζονται μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν διδασκίαν, κλείονται τὰς ἐπιλοίπους ὥρας ἐντὸς τῆς οἰκίας των μὴ δεχόμενοι ἐπισκέψεις, καὶ ἔχουσι

τὰ πρόσωπά των ὅσον δύνανται σκυθρωπά. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ κλειδοκύμβαλον τῆς αἰθούσης εἶναι κλεισμένον, οὐδεμίαν διασκεδάσιν συγχωρεῖται, καὶ θεωροῦσι βεβήλωσιν τῆς Κυριακῆς ἐάν τις περιπατῇ εἰς τὰς ὁδοὺς ἐπὶ σκόπῳ διασκεδάσεως. Εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Boston εἶναι ἀπηχευμένον ὑπὸ τῆς Αστυνομίας καὶ τὸ νὰ καπνίζῃ τις τὴν Κυριακὴν.

Ἀμερικανὸς τις ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μασσαχουσέτ, ἄνθρωπος πεπαιδευμένος καὶ καθ' ὅλα ἀξιώσιμος, κατοικεῖ ἐσχάτως εἰς τινὰ οἰκίαν ἐν ἣ κατοικεῖ καὶ ἑτέρα οἰκογένεια γνωστὴ μοι. Κυριακὴν τινὰ ἡ Κυρία αὕτη Μ. . . εἰσελθούσα εἰς τὴν αἴθουσαν, εὔρε τὸν Κύριον Η. . . καθήμενον ἐπὶ θρανίου, τὸ βλέμμα πρὸς τὰ κάτω ἔχοντα, τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους, σκυθρωπὸν ὅσον δίδεται, καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον βυθισμένον εἰς τὴν ἐσχάτην μελαγχολίαν. Πλησιάζουσα δὲ αὐτὸν περιπαθῶς

— Τί ἔχετε, Κύριε; ἡρώτησε. Μήπως σὰς συνέβη κανὲν δυστυχίμα;

— Κόρη μου, ἀπεκρίθη, βραδέως ἀνυψώσας τοὺς ὀφθαλμούς, λησμονεῖς ὅτι εἶμι Κυριακὴ!

Ἀλλ' ὅσον προχωρεῖ τις πρὸς μεσημβρίαν, τόσον ἡ αὐστηρότης αὐτῇ ἐλάττωται, μέχρις οὗ φθάνων εἰς Νέαν Ἀγγλίαν εὐρίσκει τὸ ἄλλο ἄκρον. Ὁ λαὸς ἐξέρχεται εἰς τὰς ἐξοχάς, καὶ αἱ ὁδοὶ εἶναι πλήρεις εὐθόμου πλήθους. Ὑπελογίσθη ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Connecticut ὑπάρχει εἰς ἱερεὺς ἀνά ἑξακοσίας ψυχάς, εἰς δὲ Λουιζιάνην (τὴν νοτιοτάτην ἐπαρχίαν), εἰς ἱερεὺς ἀνά χιλίας ἑξακοσίας.

Ἀλλ' ὁ ζυγὸς οὗτος εἰς ὃν οἱ κληρικοὶ θέλουσι νὰ κρατῶσι τὸν λαὸν δὲν θέλει διαρκέσει ἐπὶ πολὺ, καὶ ἥδη πλείστα σημεῖα χαλαρώσεως φαίνονται. Ὁ Κήρυξ τοῦ Νεοβοράκου (New York Herald) εἶναι ὁ θερμότερος ὑπερασπιστὴς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν, Νέαν ὸρκην, Βαλτιμόρ καὶ Σαιν Λούις διάφοροι συνελεύσεις (meetings) συνεκροτήθησαν, ὥπως ἀσφαλίσωσιν εἰς τὸν λαὸν τὴν ἀναγκαίαν ἐλευθερίαν τοῦ νὰ διαθέτῃ κατὰ βούλησιν τὰς Κυριακάς του.

Ταξιδεύσαντες ὅλην τὴν νύκτα ἐφθάσαμεν τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης εἰς Albany, καὶ μετὰ πέντε ὥρας ἤμην ἐκ νέου εἰς Νεοβοράκον, θεωρῶν μετ' ἀπαραμίλλου εὐχαριστήσεως εἰσερχόμενον σηματοδότην τὸ ἐξ Εὐρώπης ἀτμόπλοιον, τὸ ὅποιον μετὰ τσαυτῆς ἀνυπομονησίας περιμένουσιν οἱ ἐγκαταλιπόντες εἰς τὸν παλαιὸν κόσμον πατρίδα, γονεῖς καὶ φίλους, χάριν εὐτυχιστέρου μέλλοντος.

Ἐν Νεοβοράκῳ, τὴν 4 Αὐγούστου 1859.

Δ. Ν. ΜΗΟΤΑΣΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΤΗΟ

Ν. Κ. Ι. ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ.

—000—

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΡΑΜΖΙΝΟΥ Ἱστορία τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ρωσίας ἐκ τῆς Γαλλικῆς, παραφρασθεῖσα πρὸς τὸ Ῥωσικὸν πρωτότυπον ἀπὸ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΕΡΟΚΙΑΔΑ, Εἰς τόμους 12. Ἀθήναι 1856—1859.

Ἄν ἀληθὲς ἐστὶν ὅτι ἀπὸ τῶν ἔργων ἐκάστου ἀσφαλῶς κρίνονται αἱ κλίσεις καὶ διαθέσεις αὐτοῦ, δύναμεθα ἐπίσης πρὸς τῶν πολιτῶν τὰ ἔργα ἐμβλέποντες νὰ εἰκάσωμεν περὶ τῶν ῥοπῶν τοῦ ἔθνους· διότι, κατὰ Πλάτωνα, ἡ πόλις πολλαπλοῦς τίς ἐστὶν ἄνθρωπος. Εὐχαρίστως λοιπὸν προσβλέπομεν καὶ τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι, ἣτις ἀπὸ τινος ἤδη χρόνου, τριετίας περίπου, φαίνεται ἀνακύπτουσα ὡς ἀπὸ τινος ναρκώσεως, ἣτις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κατέλαβεν αὐτήν. Οἱ παρ' ἡμῖν, ὀλίγιστοι ἔτι, δοκιμώτατοι εἰς πρωτοτύπου συγγραφὰς καταγίνονται, οἱ δὲ νέοι, ἀντὶ τοῦ κατατρίβειν τὸν καιρὸν εἰς μεταφράσεις μυθιστορημάτων, αὐτοὶ τ' ἐκφραυλίζοντες καὶ τῆς πολιτείας τὰ ἥθη ἐκφραυλίζοντες, ἐπιδίδονται εἰς μεταφράσεις συγγραμμάτων σπουδαίων, αὐτοὶ τε διδασκόμενοι καὶ τοὺς ἄλλους φωτίζοντες.

Ἐν τοῖς τῶν νέων ἔργοις προεξάρχει ἀναντιρρήτως τὸ τοῦ Κ. Κροκιδᾶ καὶ διότι ὁ νέος ἡμῶν φίλος αὗτος ὡς ἡράκλειόν τινα δωδέκαθλον διεπῆλθεν ἀγῶνα, δώδεκα τόμους ἀπνευστὶ μεταφράσας, οὐχὶ ἀτμηματικῶς καὶ ἐπιτροχάδην, ὡς συνήθως ταῖς μεταφράσεσι συμβαίνει, ἀλλὰ πλουτίσας τὴν ἡμετέραν φιλολογίαν δι' ἔργου πλείστου λόγου ἀξίου διὰ τὸ ἐπανθοῦν τῆς γλώσσης ἢ ἐχρήσατο, τῆς πολὺ μὲν τὸ γλαφυρὸν καὶ ὁμαλὸν ἐχούσης, ἥκιστα δὲ τὸ σκοτεινὸν ἢ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ χυδαῖκόν ὕφος μεταπίπτον, ὡς συνήθως τοῖς παρ' ἡμῖν ἀρχαίζουσι συμβαίνει, ὡς καὶ διὰ τὸ ἀκριβὲς τοῦ λόγου καὶ πρὸς τὸ εἶδος τῆς συγγραφῆς πρέπον.

Οὐ μόνον δὲ τῇ Ἑλλάδι χρήσιμος διὰ τοῦ ἔργου τούτου ὁ Κ. Κροκιδᾶς ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Ρωσσίαν μεγίστην παρέσχεν ἐκδούλευσιν τὰ κατ' αὐτὴν τοῖς Ἕλλησι γνωρίσας. Καὶ ἡδύνατο μὲν ἴσως ὡς ἄλλος Ἰουστίνος τοῦ Τρώγου Πομπηίου ἱστορικοῦ τῆς Ρωσσίας τὸ ἔργον συνοψίσαι ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, καλῶς ὅμως ἐπραξε μὴ κατακερματίσας αὐτὸ, ἀλλὰ προσενεγκὼν τῇ Ἑλλάδι οἶον καὶ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ φέρεται.

Ἡμεῖς δὲ, καὶ τοι φίλον τὸν μεταφραστὴν ἔχοντες, καὶ τοι τοῦ Καραμζίνου ἐπαινέται ὄντες, ἀμερολήπτως, ὡς ἔθος ἡμῖν, θέλομεν κρίνει ἀμφοτέρους· διότι οὕτω αἱ ὅσα μὲν περὶ αὐτῶν καλὰ εἶπομεν, μᾶλλον πιστεύουσιν ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι, ὅσα δὲ κακὰ αὐτῶν καταγνώσωμεν οὐδαμῶς πάθει τινὶ ἀγενεῖ ἀποδώσουσι.

Καὶ πρῶτον, ὁποῖου εἶδους ἡ ἱστορία τοῦ Καραμζίνου; δύναται ἄρ' γε νὰ θεωρηθῇ οὗτος ἐφάμιλλος τῶν Θουκυδιδῶν, ἢ Τακίτων, ἢ Μοντεσκιῶν, ἢ Γυ-